

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ivo Pospíšila a soudkyň Jiřiny Chmelové a Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **ASTUR Jeseník, s.r.o.**, se sídlem Na Slatince 3279/3, Praha 10, zastoupená JUDr. Filipem Seifertem, MBA, advokátem se sídlem Na Florenci 1332/23, Praha 1, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 5. 2023, č. j. 13932/23/5100-41453-711866, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 9. 2024, č. j. 15 Af 14/2023 - 54,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně se návrhem ze dne 17. 12. 2014 domáhala vyloučení movitých věcí z daňové exekuce vedené proti společnosti QANTO CZ s.r.o. (nyní Potamos CZ s.r.o.). Finanční úřad pro hlavní město Prahu (dále „správce daně“) rozhodnutím ze dne 1. 4. 2015 návrhu zčásti nevyhověl a v části jej vyloučil k samostatnému rozhodnutí kvůli prověřování skutečností majících vliv na vlastnické právo. Odvolání proti tomuto rozhodnutí žalovaný zamítl. Toto rozhodnutí žalovaného zrušil Městský soud v Praze (dále „městský soud“) rozsudkem ze dne 28. 4. 2022, č. j. 6 Af 9/2016 - 97, neboť jiným rozsudkem městského soudu byl zrušen zajišťovací příkaz, jenž byl exekučním titulem v této daňové exekuci.

[2] Rozhodnutím ze dne 7. 9. 2022 žalovaný změnil prvostupňové rozhodnutí správce daně tak, že řízení o návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce zastavil pro bezpředmětnost podle § 106 odst. 1 písm. f) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád. Rozsudkem ze dne 15. 2. 2023, č. j. 14 Af 19/2022 - 46, městský soud zrušil i druhé rozhodnutí žalovaného, neboť žalovaný nepostavil najisto závěr o bezpředmětnosti návrhu, a neověřil tak skutečnosti podstatné pro závěr o bezpředmětnosti řízení. Kasační stížnost žalovaného proti tomuto rozsudku zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 13. 3. 2024, č. j. 2 Afs 46/2023 - 32.

[3] Rozhodnutím označeným v záhlaví žalovaný opět změnil rozhodnutí správce daně ze dne 1. 4. 2015 a řízení o návrhu na vyloučení majetku i tentokrát zastavil podle § 106 odst. 1 písm. f) daňového řádu. Žalovaný na základě doplněných podkladů ve správním spise konstatoval, že podle zjištění správce daně nedošlo k zastavení daňové exekuce, ale k jejímu provedení. Závěr o zastavení řízení o návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce pro bezpředmětnost je proto správný.

[4] Žalobu žalobkyně proti tomuto rozhodnutí zamítl městský soud nyní napadeným rozsudkem. Městský soud považoval za zřejmé, že nepochybně došlo k provedení exekuce ve vztahu ke všem v návrhu obsaženým věcem. Žalovaný tedy byl povinen s ohledem na vázanost rozsudkem č. j. 2 Afs 46/2023 - 32 řízení o vyloučení majetku pro bezpředmětnost zastavit. Městský soud připustil, že v rozsudku ze dne 2. 2. 2024, č. j. 10 Afs 96/2022 - 59 (dále „rozsudek FeCom“), Nejvyšší správní soud vyslovil odlišné závěry rozporné s rozsudkem č. j. 2 Afs 46/2023 - 32, v projednávané věci byl však bezezbytku vázán závěry rozsudku č. j. 2 Afs 46/2023 - 32. Městský soud proto uzavřel, že žalovaný postupoval v souladu se zákonem a závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, pokud s ohledem na provedení exekuce prodejem movitých věcí (v případě peněžních prostředků jejich odebráním) řízení o návrhu podle § 106 odst. 1 písm. f) daňového řádu pro bezpředmětnost zastavil.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Proti shora označenému rozsudku městského soudu podala žalobkyně (dále „stěžovatelka“) kasační stížnost. Rozsudek městského soudu považovala za nepřezkoumatelný, protože městský soud nevypořádal její žalobní argumentaci, resp. ji vypořádal nesrozumitelně. Městský soud se především dostatečně nevyjádřil k neslučitelnému rozporu právních závěrů obsažených v rozsudku FeCom a v rozsudku č. j. 2 Afs 46/2023 - 32. Dále chybí vypořádání námitek týkajících se chápání bezpředmětnosti. Nepřezkoumatelné je i napadené rozhodnutí, na což stěžovatelka náležitě upozornila v žalobě. Městský soud též chybně nepřisvědčil namítaným vadám daňového řízení, pro které mělo být napadené rozhodnutí zrušeno.

[6] Stěžovatelka rovněž namítla, že nebyly dány důvody pro zastavení řízení pro bezpředmětnost podle § 106 odst. 1 písm. f) daňového řádu. O návrhu na vyloučení věcí měly daňové orgány rozhodnout meritorně. V řízení se mělo posoudit, zda stěžovatelce v daňové exekuci svědčilo právo nepřipouštět exekuci majetku. Na základě takového rozhodnutí by se mohla domoci náhrady způsobené škody. Smyslem a předmětem daného řízení tedy mělo být poskytnutí reálné ochrany stěžovatelčinu vlastnickému právu.

pokračování

Bezpredmětnost je třeba chápat jako stav, kdy jakýmkoli rozhodnutím o žádosti, ať už kladným nebo záporným, nedojde k žádné změně v právním postavení účastníka, což není v nynější věci splněno. Městský soud měl respektovat závěry rozsudku FeCom, který vyvrací tezi žalovaného, že provedení exekuce představuje automatický důvod pro zastavení řízení jako bezpredmětného. Poukaz městského soudu na kasační závaznost rozsudku č. j. 2 Afs 46/2023 - 32 není správný, neboť tento rozsudek nemohl zohlednit nově zjištěný skutkový stav, tedy že došlo k prodeji movitých věcí v dražbách. Na tuto situaci dopadají právě závěry rozsudku FeCom. Názor městského soudu, že nelze dosáhnout nápravy právního názoru soudu vysloveného k určité otázce, který lze pokládat za excesivní, považuje stěžovatelka za zjednodušující a v důsledku popírající právo na spravedlivý proces.

[7] K tomu stěžovatelka zopakovala, že zajištění movitých věcí, resp. jejich nevrácení, o které stěžovatelka opakovaně žádala, bylo nezákonné, resp. neústavní. Posuzovaná daňová exekuce neměla být vůbec nařizena a ani neměl být zajištěn stěžovatelčin majetek. Daňové orgány by tak měly aktivně napravit svá pochybení a poskytnout ochranu subjektivním právům stěžovatelky.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že pokud bylo postaveno zcela najisto, že daňová exekuce byla provedena, bylo namístě řízení o návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce zastavit, neboť rozhodování o návrhu na vyloučení majetku by bylo za daných okolností nadbytečné. Stěžovatelka přehlíží, že žalovaný byl při vydání rozhodnutí o odvolání vázán právním názorem vyplývajícím z dřívějších rozsudků v téže věci. V rozsudku č. j. 2 Afs 46/2023 - 32 se přitom uvádí, že probíhající daňová exekuce je specifickou podmínkou pro pokračování řízení o vyloučení majetku z daňové exekuce. Žalovaný též podotknul, že skutkový stav v rozsudku FeCom nebyl zcela totožný s nyní projednávanou věcí. Napadený rozsudek městského soudu je podle žalovaného přezkoumatelný.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a oprávněnou osobou.

[10] Důvodnost kasační stížnosti Nejvyšší správní soud posoudil v mezích uplatněných námitek. Přitom zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost **není důvodná**.

[12] Nejvyšší správní soud nejprve posuzoval námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku městského soudu. Nepřezkoumatelný rozsudek zpravidla vůbec nenabízí prostor k úvahám o námitkách věcného charakteru, a je tudíž nezbytné jej zrušit. Za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů lze označit zejména takové rozhodnutí, v němž soud zcela opomene vypořádat některou z uplatněných námitek (např. rozsudky NSS ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS, či ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74), resp. pokud z jeho odůvodnění není zřejmé, proč soud nepovažoval

za důvodnou právní argumentaci a proč námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, a to zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby (rozsudek NSS ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS). Nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost je pak takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán (rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS). Nepřezkoumatelnost nicméně není závislá na subjektivní představě stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn. Jedná se o objektivní překážku, která soudu znemožňuje přezkum napadeného rozhodnutí (rozsudek NSS ze dne 5. 11. 2014, č. j. 3 As 60/2014 - 85).

[13] Nejvyšší správní soud vadu nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku neshledal. Městský soud ke sporné otázce srozumitelně konstatoval, že je ve věci vázán primárně právním názorem rozsudku č. j. 2 Afs 46/2023 - 32, který považoval za stěžejní pro posouzení bezpředmětnosti to, zda daňová exekuce nadále probíhá, nebo zda došlo k zastavení daňové exekuce, případně k jejímu provedení. Na závaznosti těchto závěrů nemohl podle městského soudu nic změnit ani rozsudek FeCom, přestože na něj rozsudek č. j. 2 Afs 46/2023 - 32 nikterak nereagoval. Městský soud dospěl k závěru, že došlo k provedení exekuce (hotovost byla správcem daně odebrána a zboží bylo prodáno v dražbách), čímž byly naplněny předpoklady pro zastavení řízení o návrhu na vyloučení věcí pro bezpředmětnost uvedené v rozsudku č. j. 2 Afs 46/2023 - 32. Toto odůvodnění odpovídá výroku napadeného rozsudku o zamítnutí žaloby. Pokud jde o otázku bližšího rozboru bezpředmětnosti vedeného řízení, je podstatné, že městský soud odkázal na dříve vyslovené právní názory městského a Nejvyššího správního soudu v právě projednávané věci. K tomu Nejvyšší správní soud připomíná, že rozsah povinnosti řádného odůvodnění se může měnit podle povahy rozhodnutí a musí být posuzován ve světle okolností každého jednotlivého případu. Posuzoval-li městský soud žalobní námitky, k nimž již dříve vyslovil (spolu s Nejvyšším správním soudem) závazný právní názor, nebylo nezbytné, aby předchozí úvahy obsáhle opakoval. Postačilo, předestřel-li důvody, pro které neshledal možnost odchýlit se od dříve vyslovených právních názorů. Námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku tak není důvodná.

[14] Co se týče nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného, Nejvyšší správní soud podotýká, že ačkoliv se městský soud výslovně nevyjádřil k tomu, zda (nové) rozhodnutí žalovaného trpí namítanou vadou nepřezkoumatelnosti, závěr, že tomu tak není, učinil implicitně tím, že se vypořádal se stěžovatelčinými námitkami týkajícími se zastavení řízení pro bezpředmětnost. Také nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu je *objektivní* překážkou, která soudu znemožňuje věcný přezkum. Jestliže tedy městský soud přistoupil k věcnému přezkumu, shledal také, že napadené rozhodnutí je jako celek způsobilé tohoto přezkumu (obdobně rozsudek NSS ze dne 26. 8. 2021, č. j. 3 As 279/2019 - 33, bod 24, či ze dne 21. 5. 2025, č. j. 6 As 110/2024 - 34, bod 10). Přestože s ohledem na povinnost soudů svá rozhodnutí řádně odůvodňovat by bylo jistě vhodnější, aby městský soud odpověděl na námitku stěžovatelky ohledně nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí zcela konkrétně (explicitně), je z obsahu správního spisu patrné, že napadené rozhodnutí zastavení řízení zdůvodnilo s ohledem na předchozí judikaturní závěry v téže věci, které

pokračování

byly účastníkům řízení známy, dostatečně a srozumitelně, a městský soud tedy mohl přistoupit k jeho věcnému přezkumu.

[15] Stěžovatelka dále namítala vady daňového řízení, nicméně pouze odkázala na podanou žalobu, aniž by blíže reagovala na důvody napadeného rozsudku. Kasační stížnost je ovšem oprávněným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského (městského) soudu ve správním soudnictví (§ 102 s. ř. s.). Kasační námitky se tudíž musí upínat právě k tomuto rozhodnutí (srov. usnesení NSS ze dne 3. 6. 2003, č. j. 6 Ads 3/2003 - 73). Pokud stěžovatelka pouze odkázala na argumentaci, kterou uvedla v řízení před městským soudem, nejsou takové námitky přípustné (usnesení NSS ze dne 10. 9. 2009, č. j. 7 Afs 106/2009 - 77, č. 2103/2010 Sb. NSS). Úkolem Nejvyššího správního soudu není opětovné projednání žaloby, ale přezkoumání správnosti postupu a závěrů krajského (městského) soudu.

[16] Jádrem stěžovatelčiny kasační argumentace je zpochybnění závěru městského soudu o kasační závaznosti rozsudku č. j. 2 Afs 46/2023 - 32, a to primárně s ohledem na nově učiněná skutková zjištění žalovaného svědčící o provedení daňové exekuce tak, že daňové orgány vedle odebrání hotovosti provedly též sérii dražeb (namísto dříve tvrzeného zastavení této exekuce). Nejvyšší správní soud této námitce nepřisvědčil.

[17] Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. *právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán.*

[18] Ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s. zavazuje správní orgán respektovat v dalším řízení závazný právní názor soudu. V řízení o žalobě proti novému rozhodnutí správního orgánu se proto u těch otázek, které byly krajským (v tomto případě městským) soudem zodpovězeny při zrušení původního rozhodnutí, přezkoumává pouze to, zda správní orgán postupoval v souladu se závazným právním názorem krajského (městského) soudu. Ohledně takto vyřešených otázek již „*není prostor pro polemiku*“ (rozsudek NSS ze dne 24. 12. 2020, č. j. 1 As 312/2020 - 39, či ze dne 1. 9. 2010, č. j. 3 As 9/2010 - 73). Správní orgán při novém rozhodování po zrušení původního rozhodnutí není vázán jen právním názorem soudu, který byl vysloven jako důvod tohoto zrušení, ale je vázán také názorem, který soud vyslovil o nedůvodných žalobních námitkách (srov. rozsudek NSS ze dne 9. 10. 2008, č. j. 2 Afs 80/2008 - 67).

[19] Soudní řízení také tvoří jediný celek. V případech, kdy o věci rozhoduje nejen krajský (městský) soud, ale posléze i Nejvyšší správní soud, je nutno vyslovené právní názory v obou soudních rozhodnutích vnímat komplexně. Závazný právní názor soudu je spojením závěrů vyslovených krajským (městským) soudem spolu s reakcí na argumenty kasační stížnosti, případně závěry činěné z moci úřední, které uvede ve svém rozhodnutí Nejvyšší správní soud. Tato kasační závaznost vyslovených právních názorů platí bez ohledu na to, zda byly vysloveny v kasačním, zamítavém či odmítavém rozhodnutí (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 14. 4. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007 - 75, bod 75).

[20] Závazným právním názorem dříve vysloveným ve zrušujícím rozsudku je v téže věci vázán také krajský (městský) soud. Nejvyšší správní soud (a též krajský, potažmo městský soud) je vázán vysloveným závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Kdyby totiž právní úprava na jednu stranu vyžadovala, aby se správní orgán řídil v novém rozhodnutí právním názorem správních soudů, avšak současně by soudům umožňovala jejich právní názor při přezkumu nového rozhodnutí správního orgánu libovolně měnit (přehodnocovat), byla by tím narušena právní jistota účastníků řízení i efektivita správního soudnictví (usnesení rozšířeného senátu č. j. 1 Azs 16/2021 - 50, bod 43). O překonání kasačně závazného právního názoru nelze usilovat ani předložením věci rozšířenému senátu (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007 - 56, č. 1723/2008 Sb. NSS).

[21] Úkolem městského soudu v řízení o žalobě tak bylo v první řadě posoudit, jaký závazný právní názor byl vysloven v předchozích rozsudcích, a následně zhodnotit, zda nové, nyní posuzované rozhodnutí žalovaného bylo vydáno v souladu se závazným právním názorem vysloveným v předchozím zrušujícím rozsudku tohoto soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) s přihlédnutím k názoru Nejvyššího správního soudu obsaženém v zamítavém rozsudku (shodně rozsudek NSS ze dne 1. 9. 2010, č. j. 3 As 9/2010 - 73). Nejvyšší správní soud opakuje, že v řízení o žalobě proti novému rozhodnutí správního orgánu lze přezkoumávat pouze to, zda správní orgán postupoval v souladu se závazným právním názorem a žádný další prostor pro polemiku s již vyslovenými právními názory neexistuje.

[22] K rozsahu vysloveného právního názoru v předchozích řízeních Nejvyšší správní soud uvádí, že městský soud ve zrušujícím rozsudku č. j. 14 Af 19/2022 - 46 (bod 38) konstatoval, že klíčová skutečnost pro vyslovení bezpředmětnosti řízení je neexistence exekučního řízení. Za tehdy zjištěného stavu věci ovšem nebylo postaveno najisto, že probíhající řízení o návrhu na vyloučení věci z daňové exekuce je skutečně bezpředmětné, protože ve správním spise chyběly podklady o tom, zda došlo k zastavení daňové exekuce, nebo k jejímu provedení. Městský soud proto uzavřel, že žalovaný bude muset před rozhodnutím ověřit stav vedené daňové exekuce.

[23] Ke kasační stížnosti žalovaného Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 2 Afs 46/2023 - 32 (bod 26) uvedl, že předmětem řízení o vyloučení majetku z daňové exekuce je pouze přípustnost exekuce vůči určitému majetku. Neprobíhá-li exekuční řízení, není o čem rozhodovat, neboť exekuce nic nepostihuje. Nejvyšší správní soud považoval za významné, že žalovaný před vydáním (druhého) rozhodnutí nepostavil najisto, zda exekuční řízení probíhalo, a nezkoumal, zda bylo zastaveno, příp. zda došlo k provedení exekuce. Za takové procesní situace nemohl městský soud (při druhém projednání věci) aprobovat zastavení řízení o návrhu na vyloučení věci z daňové exekuce.

[24] Z uvedeného shrnutí vyplývá, že městský soud v rozsudku č. j. 14 Af 19/2022 - 46 a Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 2 Afs 46/2023 - 32 zavázaly žalovaného, aby postavil najisto, zda exekuční řízení bylo zastaveno, případně zda daňová exekuce byla provedena. Zároveň ovšem vyslovily právní názor, že o vyloučení majetku z daňové exekuce lze rozhodovat pouze za situace, kdy exekuční řízení probíhá. Nejvyšší správní soud v bodě 28 svého rozsudku přímo konstatoval, že „[p]robíhající daňová exekuce je specifickou podmínkou pro pokračování v řízení o vyloučení majetku z daňové exekuce.“ Tímto právním názorem byl vázán jak žalovaný, tak městský soud při novém projednání věci.

pokračování

[25] Dále lze upozornit, že výše uvedený závazný právní názor Nejvyšší správní soud vyslovil v rozsudku č. j. 2 Afs 46/2023 - 32 též s ohledem na tehdejší vyjádření stěžovatelky ke kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku městského soudu č. j. 14 Af 19/2022 - 46. Jak Nejvyšší správní soud ověřil ze soudního spisu uvedené věci, stěžovatelka v tomto kasačním řízení podrobně argumentovala, proč nemůže přicházet v úvahu zastavení řízení o vyloučení majetku pro bezpředmětnost. Stěžovatelka tak v řízení sp. zn. 2 Afs 46/2023 přednesla oponentní argumentaci k rozsudku městského soudu č. j. 14 Af 19/2022 - 46 v té části, v níž městský soud připustil, že řízení o jejím návrhu na vyloučení věci z daňové exekuce mohlo být pro bezpředmětnost zastaveno, pokud by exekuční řízení neprobíhalo. Nejvyšší správní soud pak v rozsudku č. j. 2 Afs 46/2023 - 32 na tuto polemiku reagoval a přisvědčil závěrům městského soudu. Nastalou situaci proto nelze přirovnávat ke stavu, v němž by stěžovatel nemohl v předchozím řízení uplatnit jakoukoli argumentaci, a Nejvyšší správní soud by tedy ještě nebyl konfrontován s jeho pohledem na věc. Konstatoval-li Nejvyšší správní soud k této argumentaci, že probíhající daňová exekuce je specifickou podmínkou pro pokračování v řízení o vyloučení majetku z daňové exekuce, vyslovil takto závazný právní názor, jímž byl žalovaný i městský soud vázán.

[26] Tvrdila-li stěžovatelka, že v rozsudku č. j. 2 Afs 46/2023 - 32 se Nejvyšší správní soud vyjádřil pouze ke skutkové situaci, kdy by byla daňová exekuce zastavena, jsou tyto její úvahy nesprávné. Nejvyšší správní soud v uvedeném rozsudku (body 26 a 28) spojil bezpředmětnost řízení o návrhu na vyloučení věci z daňové exekuce obecně s existencí daňové exekuce, aniž by se vyjádřil pouze k situaci, kdy je daňová exekuce zastavena. Nejvyšší správní soud také srozumitelně uvedl, že povinností žalovaného bylo zkoumat, zda bylo exekuční řízení zastaveno, nebo zda došlo k provedení exekuce (bod 27).

[27] Důvodné nejsou ani stěžovatelčiny poukazy na skutečnost, že teprve až v pozdější fázi daňového řízení bylo postaveno najisto, že její movité věci byly vydraženy, což představuje natolik podstatnou změnu skutkového stavu, že tím byla zpochybněna kasační závaznost rozsudku č. j. 2 Afs 46/2023 - 32. Nejvyšší správní soud předně souhlasí se stěžovatelkou, že po uvedeném zamítavém rozsudku došlo k určitému posunu ve zjištěném skutkovém stavu (namísto zastavení daňové exekuce bylo zjištěno, že exekuce byla provedena), nicméně podstatné je, že stěžovatelka již v předchozím řízení před Nejvyšším správním soudem vyjádřila svůj názor na otázku bezpředmětnosti řízení o vyloučení majetku, na který kasační soud reagoval v rozsudku č. j. 2 Afs 46/2023 - 32 právním závěrem o tom, že probíhající daňová exekuce je podmínkou pro vedení řízení o vyloučení majetku z této exekuce. Svým závazným právním názorem k otázce bezpředmětnosti tohoto řízení se tak vyjádřil jak k situaci, kdy by došlo k zastavení daňové exekuce, tak i situaci, v níž již exekuce byla provedena (zejména viz bod 26 uvedeného rozsudku). Možnou změnu skutkového stavu související s tím, jakým konkrétním postupem nakonec daňová exekuce skončila, tak tento rozsudek zjevně obecně předpokládal. Jeho závazný právní názor je proto nutné vztahovat i na situaci, v níž žalovaný postavil najisto, že daňová exekuce byla provedena prodejem v dražbě. Ač si je Nejvyšší správní soud vědom specifické situace plynoucí z originárního způsobu nabytí vlastnického práva příklepem v dražbě, jedná se stále o stav, kdy již byla exekuce provedena. Prolomení kasační závaznosti v důsledku změny skutkového stavu by mohlo nastat toliko v situaci, kdy by předchozí rozsudek Nejvyššího správního soudu zmíněnou skutkovou situaci nijak nepředpokládal a vůbec se k ní nevyjádřil. Výjimku z kasační závaznosti kvůli změnám ve skutkovém stavu,

jak ji specifikuje usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 1 Azs 16/2021 - 50, tak v tomto případě nebylo možné uplatnit. Městský soud proto v posuzované věci postupoval správně, pokud v odůvodnění napadeného rozsudku respektoval předchozí rozsudky městského a Nejvyššího správního soudu a závazné právní názory v nich uvedené s tím, že jsou pro jeho posouzení závazné.

[28] Stěžovatelka dále k otázce bezpředmětnosti řízení o vyloučení majetku z daňové exekuce hojně odkazovala k závěrům uvedeným v rozsudku FeCom s tím, že závěry tohoto rozsudku se týkají obdobné skutkové situace, přičemž jejich přijetí namísto závěrů kasačně závazného rozsudku č. j. 2 Afs 46/2023 - 32 by přineslo reálnou ochranu jejího vlastnického práva a umožnilo jí účinně vymáhat náhradu škody. Nejvyšší správní soud k této argumentaci upozorňuje, že s ohledem na skutečnost, že nebyly naplněny důvody pro prolomení kasační závaznosti předchozích soudních rozhodnutí ve věci, nelze znovu věcně přezkoumávat závěr o podmínkách, za nichž může žalovaný zastavit řízení o vyloučení majetku z daňové exekuce pro bezpředmětnost. Rozsudek FeCom se vztahuje k záležitosti jiné osoby, a nejedná se tak o kasačně závazný rozsudek v právě projednávané věci. Jeho závěry proto nemohou mít vliv na závaznost dříve vyslovených právních názorů v nynější věci, jak správně upozornil již městský soud. Ačkoli si je Nejvyšší správní soud vědom, že přesvědčivě odůvodněný právní názor vyslovený k jiné věci v rozsudku FeCom plně nekoresponduje s názorem uvedeným v kasačně závazném rozsudku č. j. 2 Afs 46/2023 - 32, z pohledu dosavadní judikatury nemá prostor, aby se odchýlil od již jednou zaujatého závazného právního názoru. Jak již bylo uvedeno výše, ani případné nynější vyslovení toho, že kasačně závazný rozsudek představoval judikaturní exces, by kasační závaznost tohoto rozsudku nijak nezpochybnila (usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 11. 2019, č. j. 4 As 3/2018 - 50, č. 4015/2020 Sb. NSS, bod 33, viz též usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 2. 2022, č. j. 1 Azs 16/2021 - 50, č. 4321/2022 Sb. NSS, bod 41).

[29] Protože dřívější závěry městského a Nejvyššího správního soudu v nynější věci jsou kasačně závazné, nemůže soud znovu věcně přezkoumávat ani stěžovatelčiny související námitky týkající se bezpředmětnosti řízení o vyloučení majetku, které dále zpochybňují tyto závazné právní závěry. I Nejvyšší správní soud v tomto řízení musí respektovat dříve vyslovený závazný právní názor. Stěžovatelka tak sice mohla formálně podat přípustnou kasační stížnost proti nyní napadenému rozsudku městského soudu, zároveň však z materiálního hlediska mohla být v tomto řízení úspěšná pouze v situaci, kdyby se městský soud a žalovaný neřídili závaznými právními názory obsaženými v předchozích rozsudcích. Ti však závazný právní názor respektovali. Jiná polemika se závaznými právními názory nemůže být s ohledem na výše uvedené považována za přípustnou (obdobně rozsudek NSS ze dne 25. 9. 2025, č. j. 6 As 92/2025 - 25).

[30] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že městský soud nepochybil, jestliže ve svých závěrech vyšel ze závaznosti právních názorů vyslovených v jeho vlastním rozsudku č. j. 14 Af 19/2022 - 46 a v rozsudku NSS č. j. 2 Afs 46/2023 - 32. Městský soud i Nejvyšší správní soud v předchozím řízení v téže věci popsaly možnosti, za kterých by mohl žalovaný zastavit řízení o stěžovatelčině návrhu pro bezpředmětnost dle § 106 odst. 1 písm. f) daňového řádu a k této otázce vyslovily v kontextu konkrétní projednávané věci jednoznačný právní názor, který lze na věc aplikovat i po doplnění skutkových zjištění.

pokračování

Městský soud rovněž správně upozornil, že k přehodnocení závazných právních názorů by nebyl oprávněn ani v situaci, kdy by se jednalo o judikaturní excés, přičemž ani Nejvyšší správní soud nemohl usilovat o překonání kasačně závazného právního názoru předložením věci rozšířenému senátu (viz již výše citované usnesení NSS č. j. 9 Afs 59/2007 - 56).

[31] K věcné podstatě stěžovatelčiny kasační argumentace, dle níž nemohlo být řízení o jejím návrhu na vyloučení věci z daňové exekuce zastaveno pro bezpředmětnost, Nejvyšší správní soud tedy odkazuje na rozsudek č. j. 2 Afs 46/2023 - 32, v němž byla tato otázka závazně právně vyřešena. Nejvyšší správní soud z tohoto rozsudku stručně rekapituluje, že předmětem řízení o vyloučení majetku z daňové exekuce je pouze přípustnost exekuce vůči určitému majetku. Neprobíhá-li exekuční řízení, není o čem rozhodovat, neboť exekuce nic nepostihuje a řízení o vyloučení majetku se stává bezpředmětným. Probíhající daňová exekuce je tedy specifickou podmínkou pro pokračování v řízení o vyloučení majetku z daňové exekuce. Klíčovou skutečností pro závěr o bezpředmětnosti řízení je tak neexistence daňového exekučního řízení. Městský soud i Nejvyšší správní soud v předchozím řízení jasně vyslovily, že pokud bude postaveno najisto, že došlo k provedení daňové exekuce, bude namíste řízení o stěžovatelčině návrhu na vyloučení věci z daňové exekuce zastavit pro bezpředmětnost. Provedení exekuce bylo v daňovém řízení žalovaným bezesporu ověřeno a postaveno najisto.

IV. Závěr a náklady řízení

[32] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[33] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný sice měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. října 2025

Ivo Pospíšil
předseda senátu